

Motion till riksdagen 2025/26:3921

av **Ulrika Liljeberg m.fl. (C)**

med anledning av prop. 2025/26:141 En ny vapenlag

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår dels regeringens förslag till vapenlag i de delar det avser 4 kap. 11 § samt 14 kap. 3 § och 5 § andra stycket, dels regeringens förslag till lag om ändring i vapenlagen (2026:000).
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med lagförslag om eventuella följdändringar samt i övrigt vidta de åtgärder som behövs och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag till lagändringar som innebär förtydliganden av det nya tillsynsförfarandet för helautomatiska vapen och enhandsvapen för flerskott och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringen har i proposition 2025/26:141 En ny vapenlag lagt fram förslag som syftar till att förenkla regelverket för legala vapeninnehavare samtidigt som den illegala vapenhanteringen ska motverkas. Detta är i grunden en välkommen ambition som balanserar två viktiga samhällsintressen. Centerpartiet instämmer i att det behövs en modern och ändamålsenlig vapenlagstiftning. Däremot innehåller propositionen delar som saknar just ändamålsenlighet. Legala vapen används som regeringen själv konstaterar i propositionen i väldigt låg utsträckning för brottslighet; ändå väljer man att gå vidare med begränsningar för tillståndsgivna vapenägare. Man förbinder sig även till att ta kostnaderna för inlösen av vapen, medel som hade kunnat göra betydligt större nytta om de i stället använts för att motverka illegala vapen.

Avslå förbudet mot vissa halvautomatiska gevär för jakt

Regeringen föreslår att tillstånd att inneha ett skjutvapen för jakt eller avlivning av fällfångade djur inte längre ska få avse vissa halvautomatiska gevär som är kompatibla med stora vapenmagasin.

Detta förslag är varken proportionerligt eller ändamålsenligt. Det slår mot laglydiga jägare och sportskyttar utan att på ett meningsfullt sätt komma åt den grova vapenbrottsligheten. Det finns inga belägg för att en sådan åtgärd skulle ha någon effekt på det dödliga skjutvapenvåldet, som nästan uteslutande utförs med illegalt införda vapen.

Argumentationen om att dessa vapen skulle vara särskilt farliga för att de kan modifieras till helautomatiska är tveksam. En sådan modifiering är redan i dag olaglig och inget som legala vapenägare ägnar sig åt. Förslaget riskerar att straffa en hel grupp laglydiga medborgare för en hypotetisk och redan kriminell handling. Alla skjutvapen är till sin natur mycket farliga. Det viktiga är att se till att de ej innehas av personer som är olämpliga vapenägare, inte att införa godtyckliga förbud.

Vidare är den föreslagna lagtexten problematisk ur ett rättssäkerhetsperspektiv. Begrepp som ”militär typ” och ”militärt magasin” är otydliga och riskerar att leda till tolkningsproblem för både enskilda och tillämpande myndigheter. Regeringen medger själv att gränsdragningen är komplicerad och att vissa vapen av militär karaktär, som AR-9, inte kommer att omfattas av förbudet. Detta visar på en godtycklig och illa genomtänkt avgränsning.

Det är därtill oerhört inkonsekvent att föreslå ett förbud med hänvisning till vapnets farlighet och läckageteorin och att vara beredd att lägga miljontals kronor på att lösa in dem. Men samtidigt låter man ändå de redan tillståndsgivna vapnen finnas kvar. Det saknar logik.

Förslaget är en onödig, ineffektiv och rättsosäker inskränkning som drabbar landets jägare och sportskyttar. Riksdagen bör därför avslå regeringens förslag på denna punkt.

Förtydliga det nya tillsynsförfarandet

Ett av de mest välkomna förslagen i propositionen är avskaffandet av de s.k. femårstillstånden för helautomatiska vapen och enhandsvapen för flerskott. Detta minskar den administrativa bördan för Sveriges legala vapenägare, vilket är i linje med propositionens syfte.

Femårstillstånden föreslås ersättas med ett nytt tillsynsförfarande där Polismyndigheten vid behov kan förelägga en tillståndshavare att inkomma med underlag som styrker ett fortsatt behov av vapnet. Principen är god, men utformningen i propositionen är alltför vag och skapar en ny form av oförutsebarhet.

Det framgår inte vilka kriterier som ska ligga till grund för när Polismyndigheten kan utfärda ett sådant föreläggande, vad underlaget konkret ska bestå av eller inom vilka tidsramar processen ska hanteras. Detta riskerar att leda till en godtycklig och ineffektiv tillämpning. Det är anmärkningsvärt att Polismyndigheten själv i sitt remissvar till utredningen framförde att en skärpt tillsyn skulle kunna medföra ”betydande olägenheter” för både allmänheten och myndigheten.

För att det nya systemet ska bli den förenkling som avses, och inte bara en ny form av administrativt krångel, måste regelverket vara tydligt och förutsebart. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med ett förtydligat förslag som närmare specificerar följande:

- Kriterier för föreläggande: Vilka omständigheter som kan föranleda Polismyndigheten att inleda en behovsprövning.
- Krav på underlag: Vad som utgör ett godtagbart underlag för att visa fortsatt behov för olika ändamål (t.ex. målskytte och jakt).
- Process och tidsfrister: Tydliga tidsramar för handläggning och möjlighet till överklagande.

Ett sådant förtydligande är nödvändigt för att säkerställa rättssäkerheten och förutsägbarheten för enskilda vapenägare.

Ulrika Liljeberg (C)

Helena Vilhelmsson (C)

Malin Björk (C)